

شماره: ۳۱۲۱۲/۵۲
تاریخ: ۲۰/۱۲/۹۳
پیوست:

بسمه تعالی

فوری

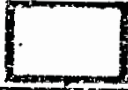
جناب آقای دکتر بخشنده
معاون محترم برنامه ریزی و اقتصادی

سلام علیکم

به پیوست نامه شماره ۱۴۵۱۰۰ مورخ ۹۳/۱۱/۲۰ معاون محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و رئیس کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی، منضم به دستورالعمل استاندارد تارنما (وب سایت) های دستگاه های اجرایی و درگاه (پورتال) های استانی ایفاد می گردد، خواهشمند است دستور فرمایید با هماهنگی کارگروه توسعه خدمات الکترونیکی وزارتخانه، هرچه سریع تر اقدامات لازم به عمل آید. ع.غ. ۱۳/۱۹

محمود بصیری

مشاور وزیر و مدیر کل دفتر وزارتی

	وزارت جهاد کشاورزی
معاونت امور برنامه ریزی، اقتصادی و بین المللی	
شماره:	۹۳/۱۴۳۴۸
تاریخ:	۹۳/۱۲/۲۳

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پرست: ۳۳ صفحه

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

بسمه تعالی

دستور العمل استاندارد تارنما (وبسایت) های دستگاه های اجرایی و

درگاه (پورتال) های استانی

به تمامی دستگاه های اجرایی و استانداری ها

(۳۰)

Handwritten notes and signature in Persian script.

به منظور تحقق "بند ۱۵ سیاست های کلی نظام اداری ابلاغی مقام معظم رهبری" و در اجرای "ماده ۲۷ قانون مدیریت خدمات کشوری" و "برنامه توسعه دولت الکترونیک و هوشمند سازی اداری موضوع نقشه راه اصلاح نظام اداری مصوبه شورای عالی اداری ابلاغی ریاست محترم جمهور به شماره ۲۰۶/۹۳/۵۶۰ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۲۰"، کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی در هفتمین جلسه، مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۷، "دستورالعمل استاندارد تارنما (وبسایت) های دستگاه های اجرایی و درگاه (پورتال) های استانی" را به شرح سند پیوست شامل ۲۷ ماده و ۷ پیوست (۲۹ صفحه) تصویب نمود. دستگاه های اجرایی مکلفند، نسبت به برنامه ریزی و اجرای استاندارد مذکور مطابق مفاد این سند اقدام نمایند. از آنجایی که سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ضمن نظارت بر اجرای دستورالعمل مذکور و اعمال نتایج پیشرفت در نظام ارزیابی عملکرد هر یک از دستگاه ها، موظف است گزارش عملکرد اجرای این دستورالعمل را هر شش ماه یک بار به شورای عالی اداری ارائه نماید، ضرورت دارد تمامی دستگاه ها گزارش نتایج اقدامات مربوطه را به این سازمان ارسال کنند.

محمود عسکری آزاد

جانشین رئیس در توسعه مدیریت و سرمایه انسانی

و رئیس کمیسیون توسعه دولت الکترونیکی

Handwritten signature of Mahmoud Eskari Azad.

وزارت جهاد کشاورزی
دبیرخانه دفتر وزارتی
۱۳۹۳ / ۱۱ / ۲۴
شماره: ۳۴۸۴۰

مدرک پستی: ۴۲۴۴-۱۵۸۷۵

تهران - خیابان شهید بهشتی - جنب خیابان میرعلوی - شماره ۱۶ - ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۲۱۲

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۲۲۴۱۱

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

دستور العمل استاندارد تارنما (وبسایت) های دستگاه های اجرایی و

درگاه (پورتال) های استانی

و

پیوست ها

۱ از ۳

ممنوع پستی: ۱۵۸۷۵-۴۲۴۴

تهران- خیابان شهید بهشتی- جنب خیابان میرزاا- شماره ۱۶- ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۱۲۱

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۲۴۱۱

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

بسمه تعالی

دستور العمل استاندارد تارنماهای دستگاه‌های اجرایی و درگاه‌های استانی

الف- اهداف

ماده ۱: اهداف

- افزایش رضایت شهروندان و جلب اعتماد آنها
- بهبود کیفیت خدمات به مردم و کاهش مراجعه حضوری به دستگاه اجرایی برای دریافت خدمت
- افزایش دسترسی پذیری و امکان آرایه اطلاعات و خدمات به حداکثر جامعه (از جمله استفاده کنندگان دستگاه‌های قابل حمل نظیر تلفن همراه، کم‌توانان و غیره)

ب- برنامه ریزی

- ماده ۲: دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات دستگاه‌ها یا عناوین مشابه مسئولیت مدیریت تارنمای دستگاه را برعهده دارند و هر واحد سازمانی مسئولیت بازگذاری و به‌روزرسانی محتوای مربوط به خود را دارد.
- تبصره: کارگروه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه موظف است هر ساله برترین واحد سازمانی دستگاه را با توجه به میزان فعالیت و اثرگذاری در محتوای تارنما، معرفی و مورد تشویق قرار دهد.
- ماده ۳: دامنه تارنما باید بر اساس بخشنامه شماره ۱۹۰۳/۱۵۲۳۵۳ مورخ ۱۳۸۱/۸/۲۰ تعیین و یا اصلاح شود. در خصوص درگاه‌های استانی دامنه باید مطابق با بخشنامه شماره ۱۹۰۳/۲۶۵۲۲ مورخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ تعریف شود.

ج- اطلاعات و محتویات

ماده ۴: دستگاه‌های اجرایی موظفند حداقل اطلاعات ذیل را در تارنمای دستگاه ارائه کنند.

- درباره ما
  - معرفی دستگاه
  - بیانیه مأموریت دستگاه / اهداف دستگاه

۲ از ۲

مدرک پستی: ۱۵۸۷۵-۴۴۴۴

تهران - خیابان شهید بهشتی - پلاک ۱۶ - ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۱۲۱

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۳۴۱۱

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- معرفی رئیس دستگاه
- تاریخچه
- برنامه های راهبردی
- بخش ها و واحدهای دستگاه
- نقش ها، وظایف و فعالیت های موجود دستگاه
- مدیران سازمان و وظایف، مسئولیت ها و رزومه آنها
- سازمان های وابسته
- ساختار سازمانی (تا سطح پوست)
- متصدیان پوست های سازمانی به همراه شماره تماس و پوست الکترونیکی
- آگهی ها و رویه های استخدام
- تماس با ما
  - روش تماس با دستگاه
  - آدرس
  - پوست الکترونیکی دستگاه
  - پوست الکترونیکی مدیر تارنما
  - شماره تلفن دستگاه
  - نمابر
- اطلاعات و امکانات صفحه اصلی
  - هدف تارنما
  - پیوند به پایگاه مقام معظم رهبری
  - پیوند به پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری
  - پیوند به پایگاه اطلاع رسانی دولت
  - پیوند به سازمان های زیرمجموعه در تارنمای دستگاه / و پیوند به دستگاه های استانی در درگاه استانی
  - پیوند به دستگاه های بالادستی در تارنما دستگاه

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- پیوند به صفحه شکایات، انتقادات و پیشنهادات
- پیوند به صفحه آرشیو
- پیوند به صفحه اعلام مزایده‌ها و مناقصات
- تاریخ آخرین به‌روزرسانی
- قابلیت جستجو
- نقشه تارنما
- پرسش‌های متداول
- قابلیت شخصی‌سازی وب
- تالار بحث و گفتگو
- نظرسنجی
- شمارشگر بازدیدکنندگان
- امکان چاپ صفحات
- خبرخوان برای تبادل اطلاعات کوتاه مانند پیوندها و عنوان اخبار و مقالات
- خدمات
  - شناسنامه خدمات
  - لیست خدمات الکترونیکی
  - لیست خدمات ارائه شده توسط دفاتر پیشخوان
  - پیگیری خدمات جهت مراجعین
- الزامات قانونی
  - امنیت اطلاعات
  - بیانیه توافق سطح خدمت
  - حفظ حریم شخصی (فرمت پیشنهادی در پیوست ۱)
  - بیانیه مربوط به مالکیت معنوی و حق انتشار

رہاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ماده ۵: استانداری‌ها موظفند بجز موارد موضوع ماده ۴ این مصوبه، حداقل اطلاعات ذیل را نیز بر اساس ماده ۷ آیین نامه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه‌های اجرایی، شماره ۲۰۶/۹۳/۷۷۴۰ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۰ شورای عالی اداری در دستگاه‌های استانی قرار دهند.

د- ظاهر تارنما

ماده ۶: به منظور سهولت در بهره‌برداری از تارنماهای دستگاه‌ها توسط شهروندان و مراجعین و همچنین به منظور داشتن یک قالب واحد که حتی در نگاه اول نشان دهنده دولتی بودن تارنما باشد، تارنماها باید به لحاظ چیدمان صفحه اصلی مطابق با پوست ۲ این دستورالعمل، طراحی شوند. در این خصوص طراحی دستگاه‌های استانی باید مطابق با پوست ۳ این دستورالعمل، باشد. تبصره: ساختار تارنمای دستگاه‌ها حداکثر می‌تواند شامل ۴ سطح باشد. به نحوی که کاربر با حداکثر ۳ کلیک به مطلب مورد نظر دسترسی پیدا کند.

ه- چیدمان مطالب بر اساس نیاز کاربر

ماده ۷: دستگاه‌های اجرایی موظفند مخاطبان خود را شناسایی کرده و با توجه به نیازمندی‌های آنها گروه‌های مختلف مراجعین را تشخیص داده و طراحی تارنما را در "منوی خدمات" واقع در نوار پیمایشگر (از مؤلفه‌های ذکر شده در پوست ۲) بر اساس آن تعیین کنند.

و - دسترس پذیری

ماده ۸: تارنماهای دستگاه‌های اجرایی باید به گونه‌ای طراحی شوند که مرورگرهای شناخته شده^۱ و نسخه‌های مختلف آنها پس از بارگذاری تارنما، نتایج مشابهی را نشان دهند.

ماده ۹: حداقل صفحه اصلی تارنماهای دستگاه‌های اجرایی باید به غیر از زبان فارسی، به زبان انگلیسی هم در دسترس باشد.

ماده ۱۰: زمان بارگذاری تمام صفحات تارنمای دستگاه‌های اجرایی با در نظر گرفتن بدترین حالت (پایین‌ترین سرعت اینترنت) نباید بیش از ۱۰ ثانیه به طول انجامد.

ماده ۱۱: در طراحی و تعیین زیرساخت‌های فنی تارنماها باید به گونه‌ای عمل شود که تارنما با انواع دستگاه‌های قابل حمل (موبایل، تبلت و غیره) سازگاری داشته باشد.

1- Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
ریاست جمهوری

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰+

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

تبصوه: مستند ضوابط و استانداردهای فنی توسعه و طراحی تارنما مبتنی بر دستگاههای قابل حمل یا عنوان "راهنمای عمل برای طراحی تارنماها با در نظر گرفتن دستگاههای قابل حمل"، در تارنمای سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور برای بهره برداری در اختیار قرار می گیرد.

ماده ۱۳: به منظور وجود امکان کار افراد کم توان با تارنماهای دستگاهها، باید استاندارد WCAG 2.0 که توسط کنسرسیوم جهانی وب^۲ منتشر شده است، در طراحی تارنما رعایت شود. (پیوست ۴)

ز - جستجو و راهنمایی

ماده ۱۳: تارنما باید به صفحه‌ای با عنوان نقشه تارنما مجهز باشد. لازم است موارد ذیل رعایت شود:

- نقشه تارنما باید در قالب متن و در یک فرمت دسترس پذیر ارائه شود.
- نقشه تارنما باید حداقل سه سطح از اطلاعات را پوشش دهد.
- نقشه تارنما باید بطور منظم به روز شود.

ماده ۱۴: تارنما باید به ابزار جستجو با حداقل قابلیت جستجو بر اساس واژه‌های کلیدی مجهز باشد.

ح - گرافیک تارنما

ماده ۱۵: به منظور افزایش کارایی تارنما، استفاده از امکانات گرافیکی در طراحی تارنما باید حداقل باشد. (مراجعه به

پیوست ۵)

ماده ۱۶: در طراحی تارنماها باید از اسکروول عمودی^۳ تا حد امکان کم استفاده شود (حداکثر ۲ اسکروول) و از اسکروول

افقی^۴ نیز اجتناب شود.

ط - تماس و پاسخگو بودن

ماده ۱۷: دستگاههای اجرایی موظفند امکان ثبت نام در تارنما را به منظور ارائه امکانات خاص (نشان دادن خدمات

پربکاربرد، خدمات منتخب، سابقه فعالیت کاربر و غیره) به کاربران فراهم آورند. در این خصوص رعایت نکات ذیل الزامی است:

- روند ثبت نام باید ساده باشد و حداکثر به ۵ فیلد بسنده شود.

2 - world wide web Consortium

3 - Vertical scrolling

4 - horizontal scrolling

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

- فیلدها یا توجه به ساز و کار دستگاه تعیین می شود. به عنوان مثال سازمان بیمه باید فیلد شماره بیمه را در فیلدهای ثبت نام قرار دهد.
- امکان ایجاد پروفایل شخصی وجود داشته باشد و همچنین تاریخچه مراجعه کاربر، نگهداری و به وی نمایش داده شود.
- در صورت ورود کاربر به سیستم، گزینه پروفایل شخصی به نوار پیمایشگر اضافه شود.
- همچنین در خصوص خدماتی که بصورت الکترونیکی از طریق تارنمای دستگاه ارائه می شود ارائه یک شماره پیگیری به شهروند به منظور امکان پیگیری وضعیت درخواست خدمت الزامی است.

ی- ساختار اجرایی

ماده ۱۸: کارگروه توسعه خدمات الکترونیکی هر دستگاه / کارگروه توسعه دولت الکترونیکی استان موضوع مصوبه شماره ۲۰۶/۹۳/۷۷۴ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۰ شورای عالی اداری و مصوبه شماره ۲۰۰/۱۴۵ مورخ ۱۳۹۳/۶/۱۱ شورای عالی فناوری اطلاعات علاوه بر مأموریت‌های محوله در مصوبات مذکور، وظایف ذیل را برعهده دارند:

- تدوین اهداف کلی تارنما
- تعیین رویه نظارت بر عملکرد و به روزرسانی تارنما
- تدوین سیاست‌های مربوط به آموزش مستمر کارشناسان مرتبط با تارنما
- تعیین سیاست‌های ارائه اطلاعات و خدمات بر روی تارنما
- تعیین سیاست‌های امنیتی حاکم بر اطلاعات و محتویات تارنما
- تدوین رویه‌ای جهت ارزیابی دوره‌ای تارنما به لحاظ ارتقای رضایت شهروندان و مراجعین
- تدوین رویه‌ای جهت پاسخگویی به پیشنهادات و انتقادات مخاطبین

ق - توافق سطح خدمت تارنما

ماده ۱۹: تارنمای دستگاه‌های اجرایی باید دارای ویژگی‌های ذیل باشد:

- الف- به میز خدمت^۵ مجهز باشد تا در مواقع عادی در ساعات اداری پاسخگوی سوالات شهروندان باشد و در زمان‌های اوج کار^۶ به صورت ۷x۲۴ پاسخگویی به مراجعین صورت پذیرد. (پیوست ۶)

5 - Help desk

۶- زمان‌های اوج کار براساس مأموریت دستگاه معادل با بازه‌های زمانی مرتبط با خدمات مهم و مقطعی نظیر ثبت نام یارانه می باشد.

۷ از ۳۳

مستند پستی: ۱۵۸۷۵-۲۲۲۲

تهران - خیابان شهید بهشتی - پست‌خانیان - میرزاغاج - شماره ۱۶ - ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

درنگار: ۸۵۲۶۱۱۹

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۲۲۱۱

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ب- بیانیه توافق سطح خدمت تارنما که حاوی عناوین ذیل است در آن موجود باشد:

- زمان‌های برنامه‌ریزی شده برای به‌روزرسانی تارنما که امکان دسترسی کاربران به تارنما وجود ندارد (برای به‌روزرسانی تارنما باید از ساعات غیر اذاری استفاده شود).
- حوزه پاسخگویی میز خدمت
- حداکثر زمان برای پاسخگویی به سوالات دریافت شده از میز خدمت
- حداکثر زمان بازگشت به حالت عادی بعد از خرابی
- درصد زمان‌های امکان اتصال به تارنما

ل - قرارداد میزبانی

ماده ۲۰: دستگاه‌های اجرایی موظفند در انتخاب سرویس میزبانی موارد ذیل را در نظر بگیرند:

- باید در مورد سطح اتصال (در دسترس بودن) و غرامت رعایت نکردن آن، با میزبان وب توافق صورت گیرد. سطح اتصال باید حداقل ۹۹.۹۹٪ باشد.
  - در مورد امنیت تارنما باید با میزبان وب هماهنگی صورت گیرد و نیازمندی‌های امنیتی تعیین شده توسط دفتر فناوری اطلاعات دستگاه با توانایی‌های میزبان وب مورد ارزیابی قرار گیرد.
  - میزبان وب باید براساس برنامه از پیش تعیین شده دستگاه، فرایند تهیه فایل پشتیبان را انجام دهد. توانایی تهیه فایل پشتیبان باید در قرارداد مشخص باشد.
  - باید هنگام تنظیم قرارداد مشخص شود که میزبان وب توانایی در اختیار قرار دادن اطلاعات آماری مورد نیاز دستگاه را دارد یا خیر.
  - وظیفه حصول اطمینان از داشتن پهنای باند مورد نیاز تارنما بر عهده میزبان وب است.
  - در تنظیم قرارداد چگونگی مدیریت مشکلات و رخدادها تعیین شود.
  - باید میزبانی تارنماهای دولتی بر عهده خود دستگاه یا شرکت‌های داخل کشور باشد.
- میزبان تارنما باید توانایی در اختیار گذاشتن حداقل موارد ذیل را داشته باشد:
- تعداد مراجعه‌کنندگان به تارنما
  - صفحاتی که کمترین مراجعه را داشته‌اند

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

رئاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- صفحاتی که بیشترین مراجعه را داشته‌اند
- تعداد صفحات دیده شده
- فایل‌هایی که بیشترین دانلود را داشته‌اند
- فایل‌هایی که کمترین دانلود را داشته‌اند
- گزارشات خطاهای سرور
- گزارش مربوط استفاده از بهمنای باند
- تناوب مراجعه کاربران
- توزیع جغرافیایی بازدیدکنندگان
- طول جلسه (session)
- درخواست‌های موفق
- درخواست‌های ناموفق

م- ارزیابی و توسعه

ماده ۲۱: دستگاه‌های اجرایی موظفند فعالیت‌های ذیل را به انجام برسانند و نتایج آن را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (امور سیستم‌ها و دولت الکترونیک) انعکاس دهند:

- برگزاری نظرسنجی مخاطبان از منظر رضایت کاربر و کاربردپذیری تارنما
  - تهیه گزارش در خصوص مراجعین با استفاده از ابزارهای پایش و تحلیلی^۲
- ماده ۲۲: دستگاه‌های اجرایی موظفند در صورت اعمال تغییرات اساسی در تارنما بصورت زیر عمل نمایند:
- در مواردی که تغییرات دامنه نام اجتناب ناپذیر است، در نشانی قبلی سایت و یا صفحات باید تغییرات اطلاع داده شده و بعد از چند ثانیه (حداکثر ۱۰ ثانیه) بازدید کننده به صورت خودکار به صفحه جدید منتقل شود.
  - مدیر تارنما (موضوع ماده ۲ این مصوبه) هنگام ایجاد تغییرات متناسب با حجم، وسعت و اهمیت تغییرات، قبل و بعد از اعمال تغییرات مهم نظیر موارد زیر از راه‌های مختلف تغییرات را به اطلاع بازدیدکنندگان برسانند:
  - تغییرات نام دامنه و تغییرات نشانی صفحات پر مخاطب تارنما

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

○ تغییرات اصلی در پیمایش یا ساختار تارنما

○ طراحی مجدد تارنما

○ هر گونه اختلال در خدمات رسانی تارنما به همراه توضیح آن

○ اطلاعات و خدمات جدید

ن- راهنمای مدیریتی و تکنیکی

ماده ۲۳: دستگاه‌های اجرایی موظفند امنیت تارنماهای خود را براساس ضوابطی که متعاقباً توسط شورای افتا (امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات و ارتباطات) ابلاغ خواهد شد، تأمین نمایند. همچنین رعایت موارد ذکر شده در پیوست شماره ۵، برای طراحی تارنما ضروری است.

س- اجرا و نظارت

ماده ۲۴: مسئولیت حسن اجرای این مصوبه بر عهده کارگروه توسعه خدمات الکترونیکی دستگاه اجرایی / کارگروه توسعه دولت الکترونیکی استان بوده و مدیر تارنما (موضوع ماده ۲ این مصوبه) پاسخگو می‌باشد.

ماده ۲۵: دفاتر فناوری اطلاعات هر دستگاه یا عنوان مشابه، موظفند گزارشات عملکردی اشش ماهه (مطابق پیوست ۷)، گزارش مشکلات مهم و شکاف‌های موجود در عملکرد تارنمای دستگاه خود را به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (امور سیستم ها و دولت الکترونیک) ارسال نمایند.

ماده ۲۶: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است تطابق تارنماهای دولتی را با این استاندارد از طریق دریافت گزارشات دوره‌ای، تحلیل نتایج بازرسی و ارزیابی آنها کنترل نماید.

ماده ۲۷: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است این استاندارد را با توجه به تغییرات و پیشرفت‌های فناوری در صورت لزوم مورد بازبینی قرار دهد.

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست های دستور العمل استاندارد تارنماهای دستگاه های اجرایی و

درگاه های استانی

۱۱ از ۲۳

مستوفی: ۱۵۸۷۵-۲۳۲۲

تهران - خیابان شهید بهشتی - بخش خیابان میرکاد - شماره ۱۶ - ساختمان شهید مطهری

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۲۲۱

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۳۲۲۱

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۱: فرمت پیشنهادی برای بیانیه حفظ حریم شخصی

اطلاعاتی که اتخاذ می شوند

به منظور کار با این تارنما و یا استفاده از خدمات آن برخی اطلاعات شخصی شما ممکن است اتخاذ شود. این اطلاعات شامل موارد ذیل می باشد:

-
-
-
-

چگونگی بهره برداری از اطلاعات

محل ذخیره سازی اطلاعات، نحوه استفاده از آنها، و افراد یا سازمان هایی که به آن دسترسی دارند به شرح ذیل است:

-

امنیت اطلاعات

ما اطمینان می دهیم که اطلاعات شما را به غیر از موارد ذکر شده در این بیانیه، در اختیار هیچ سازمان، یا فرد، یا تارنمایی قرار نمی دهیم.

ما اطمینان می دهیم که دستگاه های پرداخت الکترونیکی و اطلاعات پرداخت کاملاً امن و محرمانه هستند.

استفاده از کوکی ها

به منظور بهبود استفاده از تارنما، از کوکی ها استفاده می شود. کوکی یک فایل متنی کوچک است که تارنما ما بر روی رایانه شخصی شما قرار می دهد تا بتواند اطلاعاتی در مورد استفاده شما از تارنما داشته باشد. شما می توانید با تغییر تنظیمات مرورگر خود، از استفاده از کوکی ها جلوگیری کنید.

۱۲ از ۲۲

مصدق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۲۲۴

تهران- خیابان شهید بهشتی- پش خیابان میرزا- شماره ۱۶- ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۱۲۱

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۲۲۱۱

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

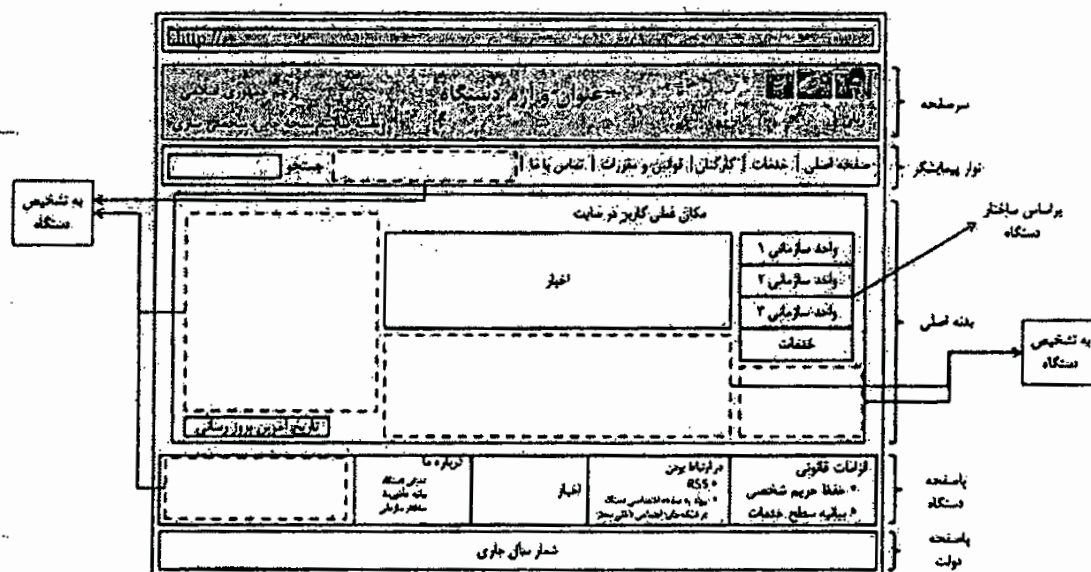
پوست:

ریاست جمهوری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۲: راهنمای طراحی تارنما

به منظور حفظ وحدت رویه در دستگاه‌های زیرمجموعه دولت، کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند از یک فرمت پایه واحد در طراحی و چیدمان مطالب تارنما خود پیروی نمایند. شکل ۱ نمای شماتیک مطالب موجود در صفحه اصلی تارنما و نحوه چیدمان آنها را با در نظر گرفتن اندازه صفحه رایانه شخصی نشان می‌دهد.

شکل ۱: فرمت استاندارد برای صفحه اصلی تارنمای دستگاه

سرفصل

سرفصل باید شامل مطالب و امکانات ذیل باشد:

- پیوند به
  - پایگاه مقام معظم رهبری
  - پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری
  - پایگاه اطلاع رسانی دولت
- عنوان و آرم دستگاه
- پرچم جمهوری اسلامی ایران
- پیوند به نقشه تارنما

جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

- امکان ارایه نسخه چاپی
- شخصی سازی
- تغییر زبان

نوار پیمایشگر تارنما

نوار پیمایشگر تارنما باید حداقل شامل ۵ جزء صفحه اصلی، خدمات، کارکنان، قوانین و مقررات، تماس با ما و همچنین پروفایل شخصی (در شرایط خاص) باشد که شرح مطالب موجود در هر یک بصورت ذیل است:

(۱) صفحه اصلی

(۲) خدمات

لازم است منوی خدمات در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه خدمات دستگاه رهنمون سازد. دسته بندی خدمات باید به تشخیص دستگاه و در راستای سهولت استفاده کاربر صورت پذیرد. به هر حال لیست خدمات باید براساس نحوه ارائه (اعم از الکترونیکی، غیر الکترونیکی، و دفاتر پیشخوان) در دسترس باشد. لازم است علاوه بر لیست عناوین خدمات، اطلاعات مربوط به خدمت از جمله مدارک و مراحل لازم، مدت زمان تخمین زده شده برای ارائه خدمت، و نمودار جریان کار آن (در قالب شناسنامه خدمت) در تارنمای دستگاه موجود باشد که این اطلاعات باید حتما از صفحه خدمات و یا از منوی خدمات قابل دسترس باشند.

نحوه ارائه خدمت (الکترونیکی، غیر الکترونیکی، و از طریق دفاتر پیشخوان دولت) نیز باید ذکر شود.

در صورتیکه خدمت از نوع ارائه الکترونیکی باشد باید لینکی که شهروند را به فرایند الکترونیکی ارائه خدمت رهنمون می سازد موجود باشد.

چنانچه خدمت از نوع ارائه از طریق دفاتر پیشخوان دولت باشد باید لینک مربوط به لیست دفاتر پیشخوان به همراه آدرس و تلفن آنها موجود باشد.

لازم است در صفحه خدمات امکان جستجوی خدمت حداقل براساس عنوان خدمت فراهم آید.

(۳) کارکنان

لازم است منوی کارکنان در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه خدمات کارکنان رهنمون سازد. این خدمات به تشخیص دستگاه و با تعریف سطح دسترسی می تواند شامل مشاهده احکام، فیش حقوقی و غیره باشد.

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

۴) قوانین و مقررات

لازم است پیوند قوانین و مقررات در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه قوانین و مقررات که شامل مصوبات و بخشنامه‌ها و آیین نامه‌های مرتبط با حوزه وظایف دستگاه می باشد، رهنمون سازد.

۵) تماس با ما

لازم است منوی تماس با ما در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه تماس با ما رهنمون سازد. در منوی تماس با ما وجود پیوند به میز خدمت تارنما (موضوع ماده ۱۹) ضروری است. صفحه تماس با ما علاوه بر میز خدمت باید شامل موارد ذکر شده در ماده ۴ بخش "تماس با ما" نیز باشد.

۶) پروفایل شخصی

منوی پروفایل شخصی باید در صورت ثبت نام و ورود کاربر به سیستم (موضوع ماده ۱۷) در نوار پیمایشگر نمایش داده شود و کاربر را به صفحه پروفایل شخصی رهنمون سازد. در این صفحه باید امکان انجام شخصی سازی از جمله انتخاب برخی خدمات، تاریخچه ورود کاربر به سیستم، خدمات استفاده شده توسط وی و غیره وجود داشته باشد.

منوی سمت راست

لازم است منوی سمت راست تارنما براساس ساختار سازمانی دستگاه تعبیه شود. در این منو باید مطالب مورد نظر (خدمات، مصوبات، اخبار و غیره) به تفکیک واحدهای سازمانی در اختیار کاربر قرار گیرد. همچنین منوی خدمات با توجه به اهمیت آن در منوی سمت راست می تواند تکرار شود. این منوی خدمات بسته به تشخیص دستگاه می تواند دسته بندی متفاوتی از خدمات ارائه دهد و یا اینکه دقیقاً تکرار منوی خدمات نوار پیمایشگر باشد.

شخصی سازی

شخصی سازی صفحات تارنما شامل موارد ذیل است:

- تغییر اندازه متن
- رنگ پس زمینه

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

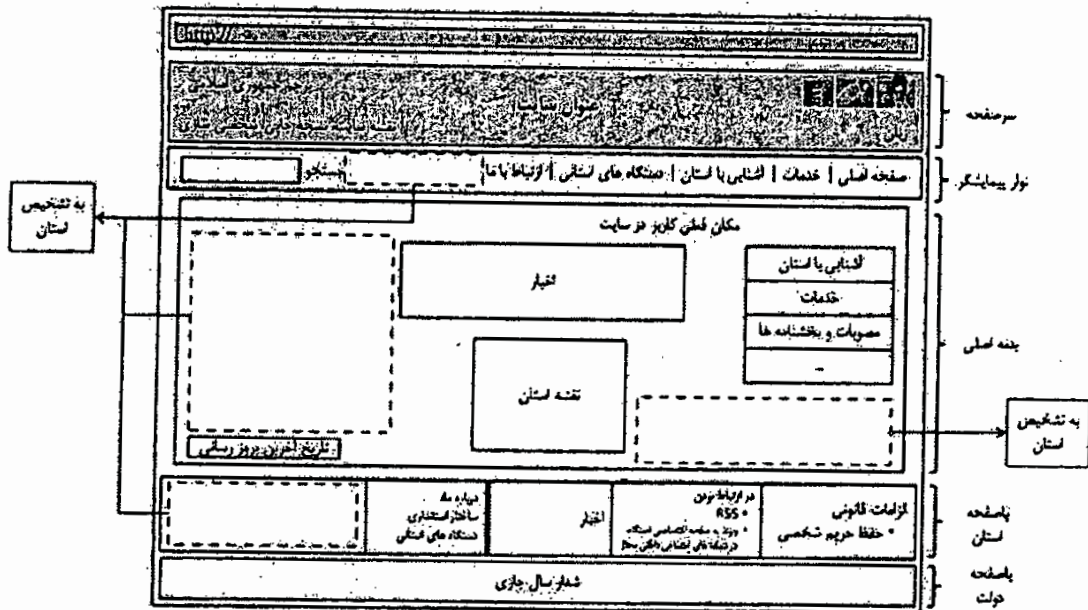
پوست:

ریاست جمهوری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۳: راهنمای طراحی درگاه استان

لازم است به منظور حفظ وحدت رویه در درگاه‌های استانی، کلیه استانداری‌ها از یک فرمت پایه واحد در طراحی و چیدمان مطالب درگاه خود پیروی نمایند. شکل ۲ نمای شماتیک مطالب موجود در صفحه اصلی درگاه و نحوه چیدمان آنها را با در نظر گرفتن اندازه صفحه رایانه شخصی نشان می‌دهد.

شکل ۲: فرمت استاندارد برای صفحه اصلی درگاه استان

سرصفحه

سرصفحه باید شامل مطالب و امکانات زیر باشد:

- پیوند به
  - پایگاه مقام معظم رهبری
  - پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری
  - پایگاه اطلاع رسانی دولت
- عنوان سایت
- پرچم جمهوری اسلامی ایران
- پیوند به نقشه تارنما

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- امکان ارائه نسخه چاپی
- شخصی سازی
- تغییر زبان

نوار پیمایشگر درگاه

نوار پیمایشگر درگاه باید حداقل شامل ۵ جزء صفحه اصلی، خدمات، آشنایی با استان، دستگاه های استانی، و تماس با ما باشد که شرح مطالب موجود در هر یک بصورت ذیل است:

(۱) صفحه اصلی

(۲) خدمات

لازم است منوی خدمات در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه خدمات دولت رهنمون سازد.

خدمات دولت باید در ۱۴ خوشه صنعت و تجارت، سلامت و بهداشت، امور بین الملل، امور داخلی کشور، فرهنگی و اجتماعی، انرژی، محیط زیست، منابع طبیعی و کشاورزی، رفاه و تأمین اجتماعی، امور حقوقی قضایی، اقتصادی و مالی، امنیت و مدیریت بحران، ارتباطات و اطلاعات، حمل و نقل و شهرسازی، و آموزش و پرورش دسته بندی شوند. لیست آنها در صفحه خدمات در اختیار کاربر قرار گیرد. لازم به ذکر است که میزان جزء شدن در منوی خدمات در نوار پیمایشگر باید حداقل یک سطح، یعنی تا سطح دسته بندی خدمات در ۱۴ خوشه باشد و بیشتر از آن به تشخیص استناداری بستگی دارد. علاوه بر لیست عنوان خدمات باید اطلاعات مربوط به خدمت از جمله مدارک، مراحل لازم، مدت زمان تخمین زده شده برای ارائه خدمت، و نمودار جریان کار آن در درگاه استانی موجود باشد که این اطلاعات باید حتماً از صفحه خدمات و یا از منوی خدمات قابل دسترس باشند.

نحوه ارائه خدمت (الکترونیکی، غیر الکترونیکی، و از طریق دفاتر پیشخوان دولت) نیز باید ذکر شود.

در صورتیکه خدمت از نوع ارائه الکترونیکی بود باید لینکی که شهروند را به فرایند الکترونیکی ارائه خدمت رهنمون می سازد موجود باشد.

چنانچه خدمت از نوع ارائه از طریق دفاتر پیشخوان دولت باشد باید لینک مربوط به لیست دفاتر پیشخوان به همراه آدرس و تلفن آنها موجود باشد.

لازم است در صفحه خدمات امکان جستجوی خدمت حداقل براساس عنوان خدمت و دستگاه ارائه دهنده خدمت فراهم آید.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰
پوسته:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۳) آشنایی با استان

لازم است منوی آشنایی با استان در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه آشنایی با استان رهنمون سازد. اطلاعات مورد نیاز شهروندان و گردشگران باید در قالب ۶ دسته کلی اطلاعات عمومی استان؛ تجارت و صنعت؛ آموزش، فرهنگ و هنر؛ کشاورزی و محیط زیست؛ بهداشت و درمان؛ امور قضایی و قوانین گروه بندی شده و در اختیار کاربران قرار گیرند. لازم به ذکر است که میزان جزء شدن در منوی آشنایی با استان در نوار پیمایشگر باید حداقل یک سطح؛ یعنی تا سطح عنوان ۶ گروه مختلف باشد به گونه‌ای که هر یک از عناوین کاربر را به صفحه (یا قسمت مربوط به) اطلاعات موجود در همان گروه هدایت نماید. وجود جزئیات بیشتر در منوی آشنایی با استان به تشخیص استاندارد بستگی دارد.

حداقل اطلاعات موجود در هر یک از ۶ دسته مطابق ماده ۵ این مصوبه تعیین می‌شود.

۴) دستگاه‌های استانی

لازم است منوی دستگاه‌های استانی در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه دستگاه‌های استانی که شامل پیوند به کلیه دستگاه‌های استانی می‌باشد، رهنمون سازد.

۵) تماس با ما

لازم است منوی تماس با ما در نوار پیمایشگر موجود باشد و کاربر را به صفحه تماس با ما که شامل کانال‌های ارتباطی با استاندارد می‌باشد، رهنمون سازد. کانال‌های ارتباطی باید حداقل شامل نشانی، کد پستی، تلفن، نامبر، رایانامه باشد.

منوی سمت راست

منوی سمت راست باید حداقل شامل موارد خدمات، دفاتر پیشخوان دولت، و مصوبات و بخشنامه‌ها باشد. وجود منوی آشنایی با استان به دلیل اهمیت، در منوی سمت راست پیشنهاد می‌شود لکن ضروری نیست. زیرمنوی خدمات در منوی سمت راست کاربر را مستقیماً به صفحه خدمات هدایت می‌کند. لکن در این زیرمنوی یک تقسیم بندی از خدمات براساس نحوه ارائه آنها (شامل الکترونیکی، غیر الکترونیکی، دفاتر پیشخوان دولت) باید وجود داشته باشد که کاربر را مستقیماً به لیست خدمات براساس این تقسیم‌بندی هدایت کند. زیرمنوی دفاتر پیشخوان دولت کاربر را به صفحه دفاتر پیشخوان دولت هدایت می‌کند. در این صفحه حداقل اطلاعات مربوط به لیست دفاتر پیشخوان به همراه نشانی و شماره تماس آنها باید وجود داشته باشد.

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

در نهایت زیرممنوی مصوبات و بخشنامه‌ها کاربر را به صفحه مصوبات و بخشنامه‌ها که شامل مصوبات و بخشنامه‌ها در سطح استانی و یا ملی می‌باشند رهنمون می‌سازد.

نقشه استان

لازم است نقشه استان با قابلیت نمایش دادن کلیه شهرستان‌های استان بر روی درگاه استان قرار گیرد. به گونه‌ای که با کلیک کردن روی هر شهرستان اطلاعات مربوط به آن شهرستان از جمله قابلیت‌های شهرستان، شهرداری، فرمانداری، دستگاه‌های مربوطه، و غیره نمایش داده شود.

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۴: سهولت کار افراد کم توان با تارنما

خطوط راهنمای تنظیمی توسط کنسرسیوم وب جهان گستر در خصوص سهولت کار افراد کم توان با تارنما تحت عنوان

WCAG 2.0، اصول زیر را در بر می گیرد:

۱. محتوای قابل دریافت:

محتوای تارنما می بایست از طریق حس بینایی، شنوایی یا لامسه در دسترس باشد. در این راستا می بایست موارد زیر در طراحی تارنماها مورد لحاظ قرار گیرد:

۱-۱ جایگزین های متنی را برای هر محتوای بدون متن (تصاویر) در نظر بگیرید. طبق این روش، محتوای مورد نظر می تواند به سایر فرمهایی که کاربران به آن نیازمندند نظیر خط بریل، فایل صوتی، چاپ بزرگ، نشانگان یا زبان ساده تر تغییر یابد.

۲-۱ جایگزین هایی را برای رسانه های مبتنی بر زمان پیش بینی کنید.

۳-۱ محتوای تارنما را طوری تنظیم کنید که بتواند به روشهای مختلف و بدون از دست دادن اطلاعات یا ساختار، قابل ارائه باشد.

۴-۱ از طریق ایجاد تمایز بین متن و زمینه یا صدا و زمینه، دیدن و شنیدن محتوای تارنما را برای کاربران آسان کنید.

۲. محتوای قابل استفاده:

۱-۲ تمامی عملیات وب گردی می بایست با استفاده از کیبورد در دسترس باشد.

۲-۲ زمان لازم را برای خواندن و استفاده از محتوا برای کاربران فراهم کنید.

۳-۲ محتوا را به گونه ای طراحی نکنید که برای افراد مبتلا به بیماری صرع، تشنج ایجاد کند.

۴-۲ روشهایی را طراحی کنید تا به کاربران در پیمایش تارنما و یافتن محتوای مورد نظر کمک کند و در هر لحظه

موقعیت خود را در تارنما بدانند.

8- Perceivable
9- Operable

۲۰ از ۳۳

سندوق پستی: ۴۲۲۲-۱۵۸۷۵

تهران - خیابان شهید بهشتی - بخش خیابان میرصادق - شماره ۱۶ - ساختمان شهید علی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۲۱۱

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۲۲۱۱

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۳. محتوای قابل درک^{۱۰}:

۱-۳ محتوای متنی را به طور خوانا و قابل درک تنظیم کنید.

۲-۳ به کاربران کمک کنید تا از انجام عملیات خطا اجتناب ورزند و در صورت لزوم قادر به تصحیح آن باشند.

۴. محتوای سازگار^{۱۱}:

۱-۴ سازگاری تارنما را با ابزارهای فعلی و آتی کاربران نظیر فناوری‌های جانبی به حداکثر برسانید.

10- Understandable
11- Robust

۲۱ از ۲۲

مستند پستی: ۱۵۸۷۵-۲۲۲۲

تهران- خیابان شهید بهشتی- بخش خیابان میرزا- شماره ۱۶- ساختمان شهید علی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۱۲۱

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۳۲۱۱

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۵: راهنمای مدیریتی و تکنیکی

برخی نکات فنی که برای طراحی تارنما لازم است رعایت شود به تفکیک موضوع بصورت زیر بیان می شود:

(۱) پیمایش

- لینک‌های مختلف نوار پیمایشگر باید توسط "فاصله + | + فاصله" از هم جدا شوند تا مشکلات دسترسی پذیری به وجود نیاید.
- نوار پیمایشگر باید از قابلیت‌های کلید فوری^{۱۲} استفاده کند.
- امکان دسترسی به محتویات مهم تارنما از صفحه خانه وجود داشته باشد.
- باید از هر صفحه‌ای در تارنما به صفحه خانه دسترسی وجود داشته باشد.
- باید مکان کاربر در هر صفحه‌ای از تارنما با مبدأ قرار دادن صفحه خانه، در بالای صفحه مشخص باشد.
- لینک به صفحاتی که در دست ساخت هست تا حد امکان وجود نداشته باشد.
- عنوان صفحه در تارنما یکتا باشد.
- عنوان صفحه مرتبط با محتوای صفحه باشد.
- اطلاعات بطور مناسب طبقه‌بندی شوند.
- امکان پیمایش بدون موس وجود داشته باشد.
- کاربران تارنما برای دیدن منوها و لینک‌های مهم و اصلی نباید نیاز به اسکروول کردن داشته باشند.
- در صفحات طولانی باید لینک‌هایی برای برگشت به بالا و پایین در همان صفحه برای پیمایش سریع ایجاد شود.

(۲) گرافیک تارنما

- باید دقت شود که همه کاربران اینترنت به رایانه‌های مجهز به آخرین امکانات گرافیکی دسترسی ندارند.
- باید بین رنگ‌های پس‌زمینه و رنگ فونت‌ها تضاد قابل ملاحظه‌ای وجود داشته باشد.
- باید به‌ازاء هر تصویر یک معادل متنی وجود داشته باشد.
- تصاویر باید شماره‌گذاری شده باشند.
- ابعاد تصاویر باید بطور دقیق برحسب پیکسل در برنامه‌نویسی مشخص باشد.

12- hotkey

۲۲ از ۲۲

مندوبانی: ۰۲۲۴۴-۱۵۸۷۵

تهران- خیابان شهید بهشتی- نبش خیابان میرزاد- شماره ۱۶- ساختمان شهید طیبی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۲۶۲۹

تلفن: ۸۵۲۵۰

گه‌پستی: ۱۵۸۷۷۷۲۹۱

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نشر: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

ریاست جمهوری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- اندازه (حجم) تصاویر باید به نحوی باشد که مانع بارگذاری سریع تارنما نشود.
- در صورت نیاز به تصاویر بزرگ، جهت پیش نمایش از آیکن تصاویر^{۱۳} استفاده کنید.
- از تصاویر برای رساندن پیام متنی خودداری شود.
- در صورت نیاز به استفاده از تصاویر باید قوانین، مقررات و شئون اسلامی رعایت گردد.
- از بکار بردن صفحات گرافیکی معرفی^{۱۴} جلوگیری کنید.
- برای صدا، انیمیشن و فیلم ابزار کنترل قرار داده شود. کاربر باید بتواند در صورت تمایل از پخش آنها جلوگیری نماید.

۳) دسترس پذیری

- امکان در تماس بودن با کاربر از طریق فناوری های مختلف^{۱۵}
- در نظر گرفتن ظرفیت ارسال و دریافت اطلاعات در هنگام طراحی تارنما
- صفحات باید در حالت غیر فعال کردن CSS هم قابل فهم و خوانا باشند.
- متن موجود در تارنما باید به خوبی قابل تشخیص از رنگ های پس زمینه باشد.
- تمامی تصاویر باید مجهز به خصیصه alt باشد.
- از تصاویر به منظور نمایش گزینه های متنی ابریوند استفاده نشود.
- اگر از دکمه پیمایشی استفاده می کنید، باید عملیات مرتبط با دکمه را در مقدار alt تصویر مربوطه بصورت متنی نشان دهید.
- از بکار بردن جدول به منظور هم تراز^{۱۶} متن ها و دیگر اجزاء در طراحی صفحات جلوگیری کنید.
- هر جدول باید عنوانی که نشان دهنده اطلاعات موجود در جدول می باشد را داشته باشد.

۴) ساختار فایل

- تارنماهای دولتی باید فرمت مستندات را با در نظر گرفتن کاربرد مستند مربوطه، توالی استفاده از آن، دسترس پذیر بودن فرمت انتخاب شده، هزینه و زمان مورد نیاز برای تبدیل مستند به فرمت مورد نظر انتخاب نمایند.
- فرمت ارجح HTML و بعد از آن pdf است.

13 -thumbnail
14 -flash introduction page
15 -Feed, RSS
16 -alignment

۲۳ از ۲۳

سندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۲۴۴۴

تهران- خیابان شهید بهشتی- نبش خیابان میرزا- شماره ۱۶- ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۲۱۱

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۲۲۴۱۱

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

- در صورت استفاده از فرمت pdf باید لینک دانلود رایگان نرم افزار را نیز در تارنما و در نزدیکی مستند مورد نظر موجود باشد.
- از فرمت هایی که نرم افزار مربوطه آنها نیاز به خرید گواهی دارد خودداری کنید.
- لازم است در خصوص نوع فرمت، اندازه فایل و زمان دانلود با سرعت های مختلف اتصال به اینترنت به همراه شرح کوتاهی در مورد محتوای فایل، اطلاع رسانی صورت پذیرد.
- باید تاریخ ایجاد و یا به روز رسانی فایل در پاورقی مستند مشخص باشد.
- بهتر است آدرس ایمیل تهیه کننده یا مسئول مستند مشخص شود.
- بهتر است نام سازمان در مستند آورده شود.
- ورژن مستند مشخص باشد.
- لازم است نام فایل به گونه ای انتخاب شود که نشان دهنده محتوای مستند و یا هدف از آن باشد.
- از فاصله در نام فایل استفاده نکنید.
- به منظور استفاده از نام های چند بخشی از (-) استفاده کنید.
- نام فایل باید کوتاه و در عین حال نشان دهنده محتوای فایل باشد.
- در مورد فایل های با حجم بالا بهتر است فایل به قسمت های کوچکتر بر اساس موضوع شکسته شود و بجای انتقال فایل بصورت یکجا و تحت یک فایل، تحت فایل های HTML مجزا به سیستم کاربر فرستاده شود.
- در صورت استفاده از امکان بالا لازم است تمهیداتی اندیشیده شود که چنانچه کاربر از طریق موتورهای جستجو و یا طرق دیگر به میانه یک فایل هدایت شده بتواند بداند که در حال خواندن چه فایلی است.

۵) ثبت در موتورهای جستجو

دستگاه های اجرایی باید تارنمای خود را در موتورهای جستجو^{۱۷} و فهرست های راهنما^{۱۸} به گونه ای ثبت کنند که جستجوی نام دستگاه در موتور جستجو، تارنمای دستگاه را در صفحه اول جستجو نمایش دهند. به منظور ثبت تارنما در موتورهای جستجو انجام موارد زیر پیشنهاد می گردند:

استفاده از فرابرجسب^{۱۹} منحصر به فرد که شامل عنوان صفحه^{۲۰}، توضیحات صفحه^{۲۱} و کلمات کلیدی^{۲۲} است.

17 - Search engines

18 - directories

جمهوری اسلامی
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰
پوست:

- عنوان، توضیح و کلمات کلیدی در صفحه با محتویات واقع در آن صفحه سازگار و مشابه باشند.
- استفاده از لینک های داخلی و خارجی مناسب
- استفاده و ثبت نقشه تارنما در موتورهای جستجو
- استفاده موثر از لینک های متقاطع^{۲۳} بین صفحات
- به روزرسانی مستمر صفحات تارنما

۶) تست و آزمون

تست و آزمون موارد زیر بصورت بررسی تارنما و یا با استفاده از نرم افزارهای موجود قبل از بارگذاری تارنمای دستگاه توسط مسئولین مربوطه الزامی می باشد:

- تست لینک بین صفحات
- تست رنگ
- تست امنیت
- تست دسترس پذیری
- تست قابلیت استفاده موثر از تارنما
- تست های فنی مرتبط
- تست صحت محتوا

۷) مدیریت تغییرات و مستندات

- مدیر تارنمای دستگاه (موضوع ماده ۲ این مصوبه) باید یک یا بیش از یک کپی از تارنمای دستگاه را بر روی یک سیستم داخلی نگهداری نماید. این کپی، تارنمای دستگاه سایه نام دارد و این امر فرایند توسعه، به روزرسانی و تست محتویات تارنمای دستگاه را پیش از اعمال نهایی آن بر روی تارنمای برخط سازمان تسهیل می کند.
- مدیر تارنمای دستگاه (موضوع ماده ۲ این مصوبه) باید آرشیوی از سوابق و اطلاعات تارنما را نگهداری نماید.

- 19 -Meta Tags
- 20 -Page Title
- 21 -Page Description
- 22 -Keywords
- 23 -Cross linking

۲۵ از ۲۳

مصدوق شد: ۱۵۸۷۵-۲۳۲۲

تهران-خیابان شهید بهشتی-پوش خیابان میرزا-شماره ۱۶-ساختمان شهید سلمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۵۴۶۱۲۹

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۳۲۹۱۱

شماره: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

- مدیر تارنمای دستگاه (موضوع ماده ۲ این مصوبه) موظف است کلیه موارد مربوط به ساخت و ایجاد تارنمای دستگاه را که توسط نیروهای داخلی و یا نیروهای بیرونی انجام شده باشد را با جزئیات مستند نمایند.

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

پیوست ۶: مشخصات میز خدمت

میز خدمت منبع یا منابعی است که با هدف ارائه اطلاعات به مخاطبان و همچنین پشتیبانی از آنها در رابطه با خدمات ارائه شده، در نظر گرفته می شود. هدف یک میز خدمت عموماً اعیب یابی مسائل پیش آمده و یا پشتیبانی از مخاطبان در ارائه اطلاعات است. دستگاه های اجرایی موظفند تارنماها را به "میز خدمت الکترونیکی" به یکی از روش های گفتگوی برخط^{۲۴}، مرکز تلفن^{۲۵} و یا رایانامه مجهز نمایند تا در صورتی که کاربران تارنما در گرفتن خدمات و یا اطلاعات از تارنما با مشکلی مواجه شدند بتوانند از این طریق مسائل خود را مطرح کنند.

به منظور طراحی و بهره برداری مناسب از میز خدمت لازم است میز خدمت حداقل شامل اجزاء ذیل باشد:

الف) مدیریت خدمات

ب) مدیریت کاربران

ج) ارتقاء و بهبود

الف) مدیریت خدمات: در زمینه مدیریت خدمات فعالیت های ذیل قابل تعریف هستند:

- توزیع درخواست های ورودی: به منظور حصول اطمینان از اینکه درخواست های وارد شده به سرعت تحلیل شده و در صورت نیاز به فرد متخصص مورد نظر ارجاع داده می شود، لازم است سیستمی برای توزیع درخواست های ورودی وجود داشته باشد.
- مدیریت درخواست های وارد شده: لازم است یک رویه مشخص برای رسیدگی به درخواست های وارد شده وجود داشته باشد. این رویه می تواند خیلی ساده و تنها شامل یک فعالیت باشد.
- حفظ یکپارچگی: چنانچه بیش از یک کانال ارتباطی در میز خدمت در نظر گرفته شده است لازم است مدیریت آنها بصورت یکپارچه انجام پذیرد و برنامه ای برای برقراری ارتباط بین کانال های میز خدمت، کاربر نهایی و در صورت نیاز پشتیبان های میز خدمت تدوین شود.
- نگهداری سابقه: لازم است امکان ردیابی و نگهداری سابقه کلیه درخواست های وارد شده وجود داشته باشد تا در صورت نیاز بتوان براساس آنها گزارشات تحلیلی تهیه نمود.

24- Online chat
25- Call center

۲۷ از ۲۳

مستند پستی: ۱۵۸۷۵-۲۳۴۴

تیران - خیابان شهید بهشتی - جنب خیابان میرکاد - شماره ۱۶ - ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۵۲۶۱۲۱

تلفن: ۸۵۴۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۲۳۱۹

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

• مدیریت دانش: لازم است سیستم‌ها و روش‌هایی برای دریافت، ضبط و به اشتراک گذاری دانش بدست آمده به منظور پاسخ به سوالات رایج، جستجوی مشکلات، شناخته شده و بهبود خدمت به کاربر نهایی وجود داشته باشد. بعنوان مثال می‌توان برخی سوالات را پس از انجام تحلیل‌های لازم به گروه سوالات پرتکرار^{۲۶} اضافه نمود.

ب) مدیریت کاربران: در زمینه مدیریت کاربران فعالیت‌های ذیل قابل تعریف هستند:

- اولویت‌بندی: رویه‌ای برای اولویت‌بندی درخواست‌های وارد شده وجود دارد تا از انتساب مؤثر به منابع پشتیبانی و استفاده مؤثر از آنها اطمینان حاصل شود.
- مدیریت رضایت کاربر: لازم است فرایند یا رویه‌ای برای اندازه‌گیری و مدیریت رضایت کاربر وجود داشته باشد. (این فرایند می‌تواند در نظرسنجی پیش‌بینی شده برای تارنما - موضوع ماده ۲۱ - ادغام شود)
- تعامل دو سویه: لازم است امکان پیگیری درخواست مطرح شده توسط کاربر و آگاهی وی از وضعیت آن وجود داشته باشد.

ت) ارتقاء و بهبود: در زمینه ارتقاء و بهبود، فعالیت‌های ذیل قابل تعریف هستند:

- دسته‌بندی درخواست‌ها: لازم است رویه‌ای برای دسته‌بندی درخواست‌های وارد شده وجود داشته باشد تا به منظور بهبود خدمات و در صورت نیاز تعیین رویه‌های خاص از آنها استفاده شود.
- عوامل بحرانی موفقیت: لازم است عوامل بحرانی موفقیت برای میز خدمت که مهم‌ترین آن برای یک تارنما متوسط زمان پاسخگویی به مسائل و مشکلات شهروندان است، براساس اهداف میز خدمت و سطح خدمت مورد نظر تعیین شوند.
- مدیریت عملکرد: لازم است عملکرد میز خدمت و واحدهای پشتیبان آن در صورت وجود، به‌طور منظم بررسی و تحلیل شود و نتایج اعلان عمومی شود.

26-FAQ

۲۸ از ۳۳

صندوق پستی: ۲۳۲۲-۱۵۸۷۵

تهران - خیابان شهید بهشتی - نبش خیابان میرزا - شماره ۱۶ - ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۲۲۱

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۳۴۲۲

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰
پوست:

پیوست ۷: ماتریس انطباق یا استاندارد ارائه شده

ماتریس انطباق ابزاری برای خود ارزیابی تارنماهای دستگاه‌های اجرایی و درگاه‌های استانی در اختیار آنها قرار می‌دهد. در قسمت اول ماتریس (شاخص‌های مشترک تارنماها و درگاه‌ها) ۵۸ شاخص مشترک در ۹ گروه استخراج شده است. در مقابل هر شاخص باید میزان انطباق بصورت کاملاً منطبق، تا حدودی منطبق، و غیر منطبق ذکر شود. در قسمت دوم ماتریس (شاخص‌های اختصاصی درگاه استان) ۳۹ شاخص خاص درگاه‌های استانی وجود دارد که در مقابل هر یک باید میزان انطباق بصورت کاملاً منطبق، تا حدودی منطبق، و غیر منطبق تعیین شود.

ردیف	شاخص	میزان انطباق	توضیحات
۱	برچشم جمهوری اسلامی ایران در تارنما درج شده است.		
۲	نوار پیمایشگر دولت شامل پیوند به پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری، پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، و پایگاه اطلاع رسانی دولت وجود دارد.		
۳	عنوان تارنما کامل و گویا و متناسب است.		
۴	دامنه تارنما طبق دستورالعمل تعریف شده است.		
۵	شمار سال جاری در پاصفحه تارنما قرار داده شده است.		
۶	کلید صفحات تارنما مجهز به فرابرجسب هستند.		
۷	می توان تارنما را در موتورهای جستجو به راحتی یافت.		
۸	می توان محتویات تارنما را با جستجوی عبارات موجود در آنها، از طریق موتورهای جستجو یافت.		
۹	لینک دستگاه‌های مرتبط در تارنما وجود دارد.		
۱۰	بیانیه امنیت اطلاعات وجود دارد.		
۱۱	بیانیه مربوط به حفظ حریم شخصی وجود دارد.		
۱۲	بیانیه مربوط به مالکیت معنوی و حق انتشار		
۱۳	تمامی اطلاعات مورد نیاز مخاطبان در مورد دستگاه، در بخش درباره ما موجود است (در مورد سازمان معرفی دستگاه، بیانیه مأموریت، برنامه‌های استراتژیک، تاریخچه، بخش‌ها و دپارتمان‌های موجود، نقش‌ها، وظایف و فعالیت‌های موجود، مدیران سازمان و وظایف، مسئولیتها و رزومه آنها، سازمان‌های وابسته، ساختار سازمانی، رویه‌های استخدام)		
۱۴	تمامی اطلاعات تماس مورد نیاز مخاطبان در بخش تماس با ما موجود است. (روش تماس با سازمان، آدرس، پست الکترونیکی سازمان، پست الکترونیکی مدیر تارنما، شماره تلفن، فاکس)		
۱۵	بیانیه هدف تارنما موجود است.		

۲۹ از ۳۳

مصدق برش: ۲۳۴۲-۱۵۸۷۵

تران- خیابان شهید بهشتی- نبش خیابان میرزا- شماره ۱۶- ساختمان شهید سلیمی

آدرس وبگاه: WWW.MDHC.IR

دورنگار: ۸۸۵۴۶۱۲۱

تلفن: ۸۵۳۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۲۳۴۱۱

شماره: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰
پست:

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

شناختن های مستند کار تارنماها و درگاه ها				
ردیف	ملاحظات	میزان تطابق	نوع ملاحظات	
۱۶	تاریخ آخرین به روز رسانی در تارنما وجود دارد.		محتویات	
۱۷	بخش پرسش های متداول در تارنما وجود دارد.			
۱۸	نقشه تارنما حاوی حداقل سه سطح از اطلاعات است.			
۱۹	شناسنامه خدمات دستگاه در تارنما موجود است.			
۲۰	لیست خدمات به تفکیک از آنه الکترونیکی، غیر الکترونیکی و دفاتر پیشخوان در تارنما موجود است.			
۲۱	لیست دفاتر پیشخوان به همراه آدرس آنها وجود دارد.			
۲۲	راهنمای تکمیل فرم های موجود در تارنما وجود دارد.			
۲۳	تالار بحث و گفتگو در تارنما وجود دارد.			
۲۴	بخش نظرسنجی در تارنما وجود دارد.			
۲۵	شماره شکر بازدید کنندگان در تارنما وجود دارد.			
۲۶	قوانین و مقررات مرتبط با دستگاه در تارنما وجود دارد.			
۲۷	امکان چاپ در صفحات تارنما وجود دارد.			طراحی تارنما / درگاه
۲۸	تعداد کلیکتهای لازم تا رسیدن به جزئی ترین محتویات بیشتر از ۳ عدد نیست.			
۲۹	نوار پیمایشگر در مکان مناسب قرار دارد.			
۳۰	پیوند صفحه خانه در تمامی صفحات وجود دارد.			
۳۱	نقشه تارنما در مکان مناسب قرار دارد.			
۳۲	نقشه تارنما در فرمت دبترس پذیر در اختیار است.			
۳۳	پیوندهای دستگاه همگنی معتبرند.			
۳۴	امکان جستجو وجود دارد و به درستی کار می کند.			
۳۵	اسکرول افقی وجود ندارد.			
۳۶	اسکرول عمودی کمتر از ۲ است.			
۳۷	تارنما بر روی مرورگرهای رایج به درستی نشان داده می شود.			
۳۸	صفحه اصلی تارنما به زبان انگلیسی در دسترس است.			
۳۹	زمان بارگذاری در کمترین سرعت حداقل ۱۰ ثانیه است.			
۴۰	تارنما بر روی دستگاه های قابل حمل (موبایل، تبلت و غیره) به راحتی قابل استفاده است.			
۴۱	امکان دسترسی به محتوای تارنما صرفاً با استفاده از کیبورد و بدون کاربرد ماوس وجود دارد.			
۴۲	برای هر محتوای بدون متن از جایگزین های متنی استفاده شده است.			
۴۳	از نورپردازی و تصاویر چشمک زن در تارنما استفاده نشده است.			
۴۴	RSS یا تکنولوژی های مشابه برای تبادل اطلاعات وجود دارد.			

۳۳ از ۳۰

مدرک پستی: ۱۵۸۷۵-۴۳۴۴

تهران - خیابان شهید بهشتی - پش خیابان میرزا - شماره ۱۶ - ساختمان شهید بهشتی

آدرس وبسایت: WWW.MDHC.IR

درگاه: ۸۸۵۲۶۱۹۱

تلفن: ۸۵۲۵۰

کد پستی: ۱۵۸۷۷۷۳۳۱۱

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
جمهوری اسلامی ایران

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰
تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰
پوست:

شاخص‌های مسترک تا زمانها و درگاهها			
ردیف	شاخص	میزان اطمینان	توضیحات
۴۵	اختیار به روز است.		
۴۶	اطلاعات موجود به روز هستند.		
۴۷	خدمات دستگاه بطور مناسب دسته بندی شده است.		
۴۸	امکان ارائه انتقاد، پیشنهاد، و شکایت در تارنما وجود دارد.		
۴۹	تارنما مجهز به میز خدمت است.		
۵۰	پیوند پیگیری خدمات با شماره پیگیری وجود دارد و به درستی کار می کند.		
۵۱	امکان ثبت نام در تارنما وجود دارد.		
۵۲	فرایند ثبت نام ساده و یا حداکثر ۵ فیلد انجام می شود.		
۵۳	پروفایل شخصی با قابلیت نگهداری سابقه عملیات شهروند وجود دارد.		
۵۴	امکان تشخیص سازی وجود دارد.		
۵۵	بازگشت تارنما به حالت عادی در صورت بروز مشکل در کمترین زمان صورت می گیرد.		
۵۶	تارنما در ۹۹.۵ درصد مواقع به درستی کار می کند.		
۵۷	بیانیه توافق سطح خدمت در تارنما وجود دارد.		
۵۸	زمان های خروج از دسترس در تارنما موجود است.		

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰

تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰

پوست:

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
جمهوری اسلامی ایران

بند مشخص‌های اختصاصی دستگاهها		ردیف	گروه	
شرح خدمات	میزان (تعداد)	شرح خدمات		
		۱	اطلاعات عمومی	
		نقشه استان وجود دارد.		
		۲		
		گزارش برنامه و بودجه استان وجود دارد.		
		۳		
		معرفی اجمالی تاریخ، فرهنگ، و سنت‌های استان وجود دارد.		
		۴	تجارت و صنعت	
		اطلاعات مربوط به حمل و نقل عمومی وجود دارد.		
		۵		
		معرفی شهرستان‌ها، شهرها، بخش‌ها، روستاهای استان وجود دارد.		
		۶		
		اطلاعات مربوط به مراکز صنعتی و صنایع وجود دارد.		
		۷		
		اطلاعات مربوط به مراکز تجاری و بازرگانی وجود دارد.		
		۸		
		اطلاعات مربوط به محصولات تولیدی و خدماتی وجود دارد.		
		۹		
		اطلاعات مربوط به بانکداری و بیمه وجود دارد.		
		۱۰		
		معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری استان وجود دارد.		
		۱۱		
		آگهی‌های استخدام وجود دارد.		
		۱۲		
		مناقصه‌ها و مزایده‌ها وجود دارد.		
		۱۳		آموزش، فرهنگ و هنر
		تقویم وضعیت پروژه‌ها و طرح‌های در دست اجرا در استان وجود دارد.		
		۱۴		
		اطلاعات مربوط به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وجود دارد.		
		۱۵		
		اطلاعات مربوط به حوزه‌ها و مراکز علوم دینی وجود دارد.		
		۱۶		
		اطلاعات مربوط به مدارس وجود دارد.		
		۱۷		
		اطلاعات مربوط به مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای وجود دارد.		
		۱۸		
		اطلاعات مربوط به پارک‌های فناوری وجود دارد.		
		۱۹		
		اطلاعات مربوط به آثار باستانی و تاریخی وجود دارد.		
		۲۰		
		اطلاعات مربوط به موزه‌ها و مراکز دیدنی وجود دارد.		
		۲۱		
		اطلاعات مربوط به مراکز ورزشی وجود دارد.		
		۲۲		
		اطلاعات مربوط به مراکز تفریحی و سرگرمی وجود دارد.		
		۲۳		
		اطلاعات مربوط به کتابخانه الکترونیکی سمینارها و همایش‌ها وجود دارد.		
		۲۴	کشاورزی و محیط زیست	
		اطلاعات مربوط به جغرافیای استان وجود دارد.		
		۲۵		
		اطلاعات مربوط به جاذبه‌ها و مکان‌های طبیعی وجود دارد.		
		۲۶		
		اطلاعات هواشناسی وجود دارد.		
		۲۷		
		اطلاعات کشاورزی و دامداری وجود دارد.		
		۲۸	بهداشت و درمان	
		اطلاعات مربوط به بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها وجود دارد.		
		۲۹		
		اطلاعات مربوط به داروخانه‌ها وجود دارد.		
		۳۰		
		اطلاعات مربوط به مطب پزشکان وجود دارد.		
		۳۱		
		اطلاعات مربوط به اورژانس وجود دارد.		
		۳۲		
		اطلاعات مربوط به آمبولانس وجود دارد.		

شماره نامه: ۱۴۵۱۰۰
 تاریخ نامه: ۱۳۹۳/۱۱/۲۰
 پست:

 ریاست جمهوری
 سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

نیازهای اختصاصی در نگاهها			
ردیف	توضیحات	وضعیت	ملاحظات
۳۳	اطلاعات مربوط به دفاتر ثبت اسناد رسمی وجود دارد.		
۳۴	اطلاعات مربوط به دفاتر ازدواج و طلاق وجود دارد.		
۳۵	اطلاعات مربوط به خدمات انتظامی وجود دارد.		
۳۶	اطلاعات مربوط به دادگاهها وجود دارد.		
۳۷	اطلاعات مربوط به شوراهای حل اختلاف وجود دارد.		
۳۸	اطلاعات مربوط به پزشکی قانونی وجود دارد.		
۳۹	اطلاعات مربوط به قوانین مرتبط با اتباع خارجی وجود دارد.		